

Länsstyrelsen
Västerbottens län

Bilaga 2 till ”Beslut om
naturreservat för
Skallvattenberget”.

SKÖTSELPLAN

Datum
2009-09-16

Ärendebeteckning

511-4862-2009

Arkivbeteckning

2402207

1(7)

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET SKALLVATTENBERGET I ÅSELE KOMMUN

Foto: Andreas Garpebring /Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västerbottens län
Storgatan 71B
901 86 Umeå
Växel: 090-10 70 00

1. Syftet med säkerställande och skötsel

Syftet med Skallvattenbergets naturreservat är att bevara värdefulla miljöer och strukturer som kännetecknar boreala ur- och naturskogsartade granskogar med lövträdsinslag. Genom bevarandet säkerställs livsmiljöer för de organismer som är beroende av dessa ekosystem. Syftet nås genom att naturliga processer tillåts fortgå ostört. Naturskogsstrukturer som skiktning, gamla grova barr- och lövträd och död ved ska förekomma i gynnsam omfattning. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna nyttjas för naturstudier, undervisning samt forskning.

2. Beskrivning av naturreservatet

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Skallvattenberget
Nummer	2402207
Reg-DOS id	2014875
Natura 2000	-
Kommun	Åsele
Län	AC
Lägesbeskrivning	Ca 24 km VSV Åsele, ekokarta 21H1a, 21H2a Mittkoordinat (RT90 2,5 gon V): 1552620, 7109520
Naturgeografisk region	32 c, norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter
Värdetrakt	20. Stenbithöjden, gran
Bränningstrakt	-
Gräns	Se beslutscharta
Markägare	Sveaskog
Fastighet	Del av Åseleskogen 1:1
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	95 ha
Skyddad areal produktiv skog	86 ha

2.2 Naturtyper inom området

Naturtypsindelning ¹	Areal (ha)
Granskog Granskog av blåbärsris-typ (2.1.2.1)	69,1
Blandskog Löv- barrblandskog av ris-gräs-typ (2.3.1.2)	19,7
Våtmark Fattigkärrvegetation (3.2)	6,3

¹Naturtypsindelning enligt *Vegetationstyper i Norden, 1994* (se bilaga 1).

Naturtypsindelning ²	Areal (ha)
Skog Västlig taiga (9010)	69,1
Övrig skogsmark (9900)	19,7
Våtmark Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)	6,3

² Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur, *rådets direktiv 92/43 EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter* (se bilaga 2).

2.3 Beskrivning av reservatet

Skallvattenbergets naturreservat ligger ca 24 km västsydväst om Åsele och utgörs av de högre delarna av det huvudsakligen flacka Skallvattenberget, inklusive den lite brantare nordsluttningen som innehåller en del lodytor. En skogsbilväg och en vändplan till en skogsbilväg tangerar området i sydöstra delen och en kraftledningsgata löper genom den västra delen. I den omedelbara närheten omges området i huvudsak av hyggen och ungskogar medan det inom de närmsta tio kilometrarna ligger flertalet andra grandominerade ur- och naturskogar, varav ett naturreservat (Stenbitshöjdens) och flera blivande reservat. Hela området ligger ovanför högsta kustlinjen på 390-480 meter över havet.

Berggrunden utgörs i huvudsak av näringsfattig, röd till grå s.k. Revsundsgranit, vilket är karakteristiskt för länets inland. I större delen av reservatet är jordtäcket relativt tunt, förutom i de lägre belägna delarna där moränlagret är betydligt tjockare.

Skallvattenbergets naturreservat karaktäriseras av välskiktade grannaturskogar på friska blåbärsrismarker. Toppen, nordsluttningen och ungefär halva sydsluttningen täcks av flerskiktad grandominerad naturskog med ett huvudskikt av 100-150-åriga träd med ett spritt inslag av 250 år gamla granar. I sydsluttningen är dessutom inslaget av flerhundraåriga tallöverståndare allmänt. Särskilt i den östra delen är lövinslaget stort med 10-20 % asp och en del säl, medan det i nordsluttningen finns en del grova vårtbjörkar. Den döda veden utgörs främst av granlågor och klena torrakor, men bitvis finns även en hel del lövlågor, främst av asp. Kring toppen av berget finns mindre partier urskogsartad skog med allmänt med 200-300-åriga granar, varav vissa har brandljud. I reservatets centrala delar finns ett område med utvecklingsmark som utgörs av ca 80-årig granskog, med stor lövandel av främst björk och säl och inslag av tall- och granöverståndare på 150-200 år. Spår av äldre huggningar syns genom hela reservatet i form av spridda gamla plockhuggningsstubbar.

Länsstyrelsen
Västerbottens län

Bilaga 2 till "Beslut om
naturreservat för
Skallvattenberget".

SKÖTSELPLAN

Datum
2009-09-16

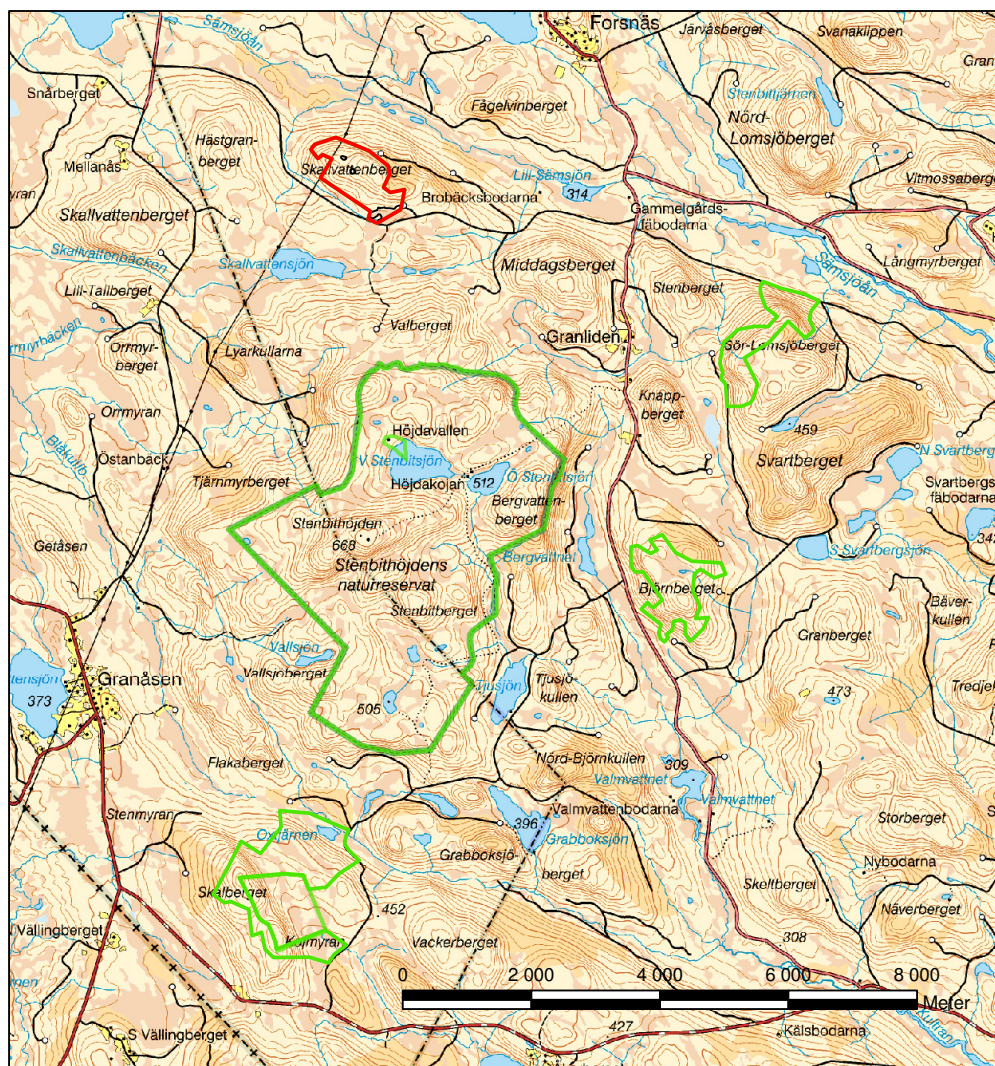
Ärendebeteckning

511-4862-2009

Arkivbeteckning

2402207

4(7)

Översiktskarta Skallvattenbergets naturreservat. Röd gräns = Skallvattenbergets naturreservat, grön gräns = befintliga eller snart blivande reservat.

Följande noteringar av ovanliga och intressanta arter har gjorts i området (hotkategori enligt rödlistan 2005 anges inom parentes): *Lavar*: Liten aspgelélav (VU), stiftgelélav (NT), skrovellav (NT), lunglav (NT), skinnlav, stuplav, bårdlav, vitmosslav på ved, kolflarnlav. *Svampar*: Rosenticka (NT), lappticka (NT), rynkskinn (NT), harticka (NT), stor aspticka (NT), gammelgranskål (NT), ullticka, kötticka, trådticka. *Kärlväxter*: Torta, korallrot, jungfru Marie nycklar. *Fåglar*: Järpe (kull), tjäder.

Lappticka.

Foto: Andreas Garpebring /Länsstyrelsen

3. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 2 skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i området (bilaga 3). För varje skötselområde redovisas ett eller flera mätbara bevarandemål. Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är uppnådda.

3.1 Skötselområde 1, skog med fri utveckling, areal 89 ha

Skötselområde 1 består av de delar av reservatet som utgör de egentliga värdekärnorna (bilaga 3, skötselområde 1). Dessa områden är grandominerade skogar som redan idag har tydliga ur- och naturskogskvalitéer med gott om död ved och gamla träd. Skötselområdets skogar ska lämnas för fri utveckling, vilket innebär att utvecklingen ska präglas av naturliga processer så som trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Det innebär även att spontan brand bör tillåtas brinna inom reservatet så långt det är möjligt utifrån säkerhetsmässiga aspekter.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen ur- och naturskog i reservatet uppgår till 89 ha.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

3.2 Skötselområde 2, Våtmarker med fri utveckling, areal 6,3 ha

Utspritt i reservatet ligger flera små myrområden som tillsammans bildar skötselområde 2. Dessa myrar ska utvecklas fritt utifrån naturliga hydrologiska processer med de strukturer och artsamhällen som hör dessa naturtyper till.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen våtmarker uppgår till 6,3 ha
- Hela skötselområdet har en ostörd hydrologi

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

4. Skötselområden för friluftsvärden med mål och åtgärder

Hela reservatet redovisas som ett skötselområde med avseende på friluftsliv och anläggningar (bilaga 4). Besöksfrekvensen till Skallvattenberget bedöms bli liten. Visserligen ligger reservatet i ett område med flera andra reservat vilket potentiellt kan locka besökare, men i dagsläget finns inga tydliga stigar som tyder på att området används särskilt flitigt för friluftsliv. En eventuell ökning av besök till följd av reservatsbildningen bedöms inte komma att äventyra områdets naturvärden.

4.1 Skötselområde för Friluftsliv och anläggningar

Det övergripande målet för friluftslivet är att området ska nyttjas utifrån dess naturgivna förutsättningar. Nyttjandet av området som utflyktsmål ska främjas genom att en informationsskylt (A3) med karta och information om reservatet sätts upp. Se bilaga 4 för placering av skylten.

Mål

- Det ska finnas en väl underhållen informationsskylt med beskrivning av naturmiljöer i reservatet, föreskrifter för allmänheten samt en karta

Skötselåtgärder

- Montering av informationsskylt.

5. Övriga anläggningar

Det finns en kraftledning i den västra delen av reservatet. Normalt underhåll av ledningen och ledningsgatan utgör undantag från reservatsföreskrifterna.

6. Nyttjanderätter

Jakt får bedrivas av jakträttsinnehavare enligt gällande jaktlagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

7. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

8. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var
Montering av skylt	Se bilaga 4

9. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även utmärkningar och skyltar inom reservatet. Uppföljningen ska ske minst vart annat år. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

9.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning. Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras.

9.2 Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden och enligt den indelning i naturtyper för basinventering av skyddad natur som presenteras på kartan i bilaga 2. Indelningen kan komma att ändras efter ytterligare fältbesök i reservatet eller efter att området har flygbildstolkats.

Kartbilagor:

1. Naturtypsindelning enligt Vegetationstyper i Norden
2. Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur (N2000)
3. Skötselområden för naturvärden
4. Anläggningar för friluftsliv